

**Чернівецький торговельно-економічний інститут
Державного торговельно-економічного університету
Кафедра фінансів, обліку і оподаткування**

КВАЛІФІКАЦІЙНА РОБОТА

на тему:

**ОБЛІК ТА АНАЛІЗ ФІНАНСОВИХ РЕЗУЛЬТАТІВ ВІД
ОПЕРАЦІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ
СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКОГО ПІДПРИЄМСТВА**

*(на матеріалах Товариства з обмеженою відповідальністю
«УПГ-Інвест»)*

Студента 2 курсу, 703 групи
другого магістерського рівня
вищої освіти,
денної форми навчання
спеціальності 071 «Облік і
оподаткування»

Боднарюка
Дмитра
Дмитровича

Науковий керівник:
к.е.н., доцент

Маначинська
Юлія
Анатоліївна

Завідувач кафедри:
д.е.н., професор

Чорновол
Алла
Олегівна

Чернівці 2024

ЗМІСТ

ВСТУП.....	5
РОЗДІЛ 1. ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ ОБЛІКУ ФІНАНСОВИХ РЕЗУЛЬТАТІВ ВІД ОПЕРАЦІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКОГО ПІДПРИЄМСТВА	9
1.1. Операційна діяльність сільськогосподарських підприємств	9
1.2. Фінансові результати в системі обліку підприємств агробізнесу....	13
Висновки за розділом 1	18
РОЗДІЛ 2. СИСТЕМА ОБЛІКУ ФІНАНСОВИХ РЕЗУЛЬТАТІВ ВІД ОПЕРАЦІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ НА ПІДПРИЄМСТВІ	21
2.1. Організація обліку фінансових результатів на підприємстві.....	21
2.2. Фінансовий облік фінансових результатів від операційної діяльності на підприємстві та відображення їх у звітності підприємства	27
2.3. Удосконалення автоматизації бухгалтерського обліку фінансових результатів від операційної діяльності підприємства	29
Висновки за розділом 2	36
РОЗДІЛ 3. УДОСКОНАЛЕННЯ ОБЛІКОВО-АНАЛІТИЧНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ФІНАНСОВИХ РЕЗУЛЬТАТІВ ВІД ОПЕРАЦІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ НА ПІДПРИЄМСТВІ В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ	41
3.1. Економічний аналіз фінансових результатів підприємстві	41
3.2. Удосконалення нормативно-законодавчого забезпечення обліку фінансових результатів аграрних підприємств на засадах гармонізації його складників в умовах воєнного стану	45
Висновки за розділом 3	53
ВИСНОВКИ ТА ПРОПОЗИЦІЇ	55
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ	63

АНОТАЦІЯ

Актуальність теми дослідження обумовлена тим, що аграрний сектор економіки України має вагомий вплив на розвиток національної економіки та забезпечує продовольчу безпеку країни. Діяльність сільськогосподарських підприємств базується на принципах самоокупності і самофінансування. Тому фінансовий результат є індикатором успішності функціонування суб'єкта господарювання. В нинішніх умовах воєнного стану особливо гостро постають питання об'єктивності формування інформації про результати діяльності суб'єктів господарювання.

Україна має розвинений продовольчий комплекс, який спроможний не лише повною мірою забезпечити населення країни харчовими продуктами, а й формувати активну позицію країни на міжнародних ринках низки ключових агропродовольчих товарів. Завдяки традиційно потужному продовольчому експорту Україна є одним з гарантів продовольчої безпеки у світі. Разом з цим, воєнні дії, які відбуваються в Україні внаслідок широкомасштабної агресії Російської Федерації 24 лютого 2022 р., призвели до погіршення продовольчої безпеки в Україні, яке спричинене, зокрема, порушеними логістичними ланцюгами, зруйнованими інфраструктурою, господарствами та виробництвами, зменшенням кількості виробленого продовольства на працюючих підприємствах.

Метою дослідження є обґрунтування теоретичних засад та розробка практичних рекомендацій щодо удосконалення обліку фінансових результатів від операційної діяльності підприємства на основі комплексного їх аналізу в умовах воєнного стану в країні.

Відповідно до мети було поставлено такі завдання і запропоновано їх вирішення: узагальнити підходи до ідентифікації поняття «операційна діяльність», «фінансові результати» та їх сутності, галузевих особливостей; дослідити законодавчу і нормативно-правову базу обліку і аналізу фінансових результатів від операційної діяльності аграрних підприємств; дослідити організаційні засади обліку фінансових результатів підприємства ТОВ «УПГ-Інвест» у Чернівецькій області; розкрити особливості обліку фінансових результатів на досліджуваному птахівничому підприємстві та у його фінансовій звітності; дослідити стан автоматизації обліку на досліджуваному підприємстві та сформулювати рекомендації щодо покращення автоматизованого обліку фінансових результатів на підприємстві; провести економічний аналіз фінансових результатів підприємства від операційної діяльності; розробити пропозиції щодо удосконалення обліку фінансових результатів на підприємстві в умовах воєнного стану в країні.

Об'єктом дослідження є облікові процеси, пов'язані з формуванням фінансових результатів від операційної діяльності на підприємстві ТОВ «УПГ-Інвест».

Методи дослідження. Методологія дослідження ґрунтується на системному підході до удосконалення обліку фінансових результатів

аграрних підприємств. У ході дослідження теоретичних аспектів дослідження використано методи аналізу, синтезу та порівняння для деталізації об'єкта дослідження; статистичний – для аналізу динаміки фінансово-економічних показників підприємства, формування фінансових результатів підприємства; причинно-наслідкових зв'язків, конкретизації, формалізації – для удосконалення системи обліку фінансових результатів; логічного узагальнення – під час формулювання висновків.

Наукова новизна одержаних результатів полягає обґрунтуванні та розробці рекомендацій з удосконалення теоретичних, організаційних і методичних положень, які в сукупності розв'язують наукове завдання – побудови ефективної системи обліку фінансових результатів від операційної діяльності аграрних підприємств. Основні положення й результати дослідження характеризують наукову новизну, полягають у такому.

Удосконалено:

формування Наказу про облікову політику підприємства шляхом доповнення інформацією щодо списання знищених умов воєнного стану запасів підприємства;

систему первинного і аналітичного обліку підприємства шляхом доповнення формами документів та кореспонденцій рахунків, пов'язаних з фіксацією збитків та шкоди, завданих сільськогосподарським підприємствам під час воєнних дій;

методичні підходи щодо вибору програмного комплексу (конфігурація «MASTER:Агро») для автоматизації обліку на сільськогосподарському підприємстві;

подальшого розвитку набули:

теоретико-методичні підходи щодо дослідження категорії «фінансові результати сільськогосподарського підприємства».

Практичне значення одержаних результатів полягає у розробці рекомендацій і пропозицій, спрямованих на удосконалення системи обліку аграрного підприємства в частині формування і покращення фінансових результатів. Запропоновано запровадження на підприємстві автоматизованого обліку та формування фінансових і управлінських звітів на платформі вітчизняного програмного продукту «MASTER Бухгалтерія Агро» з метою підвищення прибутковості діяльності підприємства.

Враховуючи напрацювання вчених, варто відзначити, що облік фінансових результатів діяльності сільськогосподарських підприємств є одним із актуальних та дискусійних питань. Так, Абрамова О.С. та Крапівіна Ю.В. досліджували порядок формування фінансових результатів і відзначають, що фінансові результати – це найважливіший показник, що цікавить усіх користувачів облікової інформації господарюючого суб'єкта. Гуцаленко Л.В. та Мулик Т.О. обґрунтували проблемні аспекти адаптації обліку фінансових результатів аграрних підприємств до міжнародних стандартів обліку. Авторами більше уваги приділяється обліку прибутку

відповідно до міжнародного стандарту бухгалтерського обліку 41 «Сільське господарство».

Добрунік Т.П. охарактеризувала аспекти управління фінансовими результатами аграрних підприємств і розкрила фактори, що впливають на їх формування. Автори Мелень О.В., Майструк О.Д та Назаренко О.В., Лукаш Р.В. досліджували економічну сутність фінансових результатів і визначили проблемні питання організації їх обліку та відображення у звітності. Колектив авторів Подолянчук О.А., Гудзенко Н.М. та Коваль Н.І. розкривають питання корисності інформації про результати діяльності суб'єктів господарювання і пропонують ввести в діючий План рахунків синтетичні рахунки 75 «Відшкодування збитків від надзвичайних подій» та 99 «Надзвичайні витрати» у розрізі субрахунків за видами операційної, фінансової та іншої звичайної діяльності. Таким чином, можна стверджувати про актуальність даного дослідження.

1. Україна має розвинений продовольчий комплекс, який спроможний не лише повною мірою забезпечити населення країни харчовими продуктами, а й формувати активну позицію країни на міжнародних ринках низки ключових агропродовольчих товарів. Разом з цим, військові дії, які відбуваються в Україні внаслідок широкомасштабної агресії Російської Федерації 24 лютого 2022 р., призвели до погіршення продовольчої безпеки в Україні, яке спричинене, зокрема, порушеними логістичними ланцюгами, зруйнованими інфраструктурою, господарствами та виробництвами, зменшенням кількості виробленого продовольства на працюючих підприємствах. На червень 2023 р. сума прямих збитків, завданих агропромислому комплексу України, складає 8,7 млрд дол. США (втрати, пов'язані зі знищенням та пошкодженням сільськогосподарської техніки, складають понад 4,7 млрд дол. США; втрати через знищення та крадіжки виробленої продукції оцінюються в 1,9 млрд дол. США). Непрямі втрати агропромислового комплексу оцінюються в 40,3 млрд дол. США.

2. В аграрному бізнесі України існує така класифікація видів діяльності підприємства: звичайна; операційна; основна; інша; фінансова; інвестиційна; надзвичайна. Результати операційної діяльності підприємства відображають його продуктивність, ефективність та прибутковість. Вона є основною складовою частиною функціонування підприємства і має прямий вплив на його фінансові показники та конкурентоспроможність на ринку. Сільськогосподарське підприємство, як цілісний виробничий комплекс, можна розглядати як операційну систему. Операційна система сільськогосподарського підприємства дозволяє забезпечити злагоджену роботу всіх підрозділів та процесів, збільшити продуктивність, знизити витрати та досягти успішних результатів у виробництві сільськогосподарської продукції.

2. Встановлено, що процес формування фінансових результатів сільськогосподарськими підприємствами є комплексним механізмом з багатьма елементами. При відображенні в системі обліку результатів

діяльності необхідно враховувати специфіку і особливості галузі аграрного підприємства та фактори впливу на їх формування. Вся інформація про фінансові результати діяльності агропідприємства повинна бути корисна для потреб різних груп користувачів. Тому виникає необхідність чіткої деталізації фінансових результатів за видами діяльності аграрних підприємств. Для цього необхідно ввести відповідні аналітичні рахунки по субрахунках рахунку 79 «Фінансові результати» та переглянути діючу форму фінансової звітності «Звіт про фінансові результати (Звіт про сукупний дохід)».

3. Організація та здійснення обліку фінансових результатів аграрних підприємств, у т.ч. прибутків і збитків, регламентується законами та нормативно-законодавчими актами України. Серед них основоположне значення мають: Закони "Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні" (1999 р.); кодекси: Господарський кодекс України (2002 р.); Кодекс законів про працю; Земельний кодекс України (2001 р.); Податковий кодекс України (2010). Також це Національні положення(стандарти) бухгалтерського обліку (П(С)БО) 1; 2; 3; 15;25; 29; 30; 31; Статути аграрних підприємств; Колективні договори; важливі відомчі Інструкції й Методичні рекомендації, Інформаційні листи та роз'яснення.

4. Товариство з обмеженою відповідальністю (ТОВ) «УПГ-Інвест» - найбільший комерційний вирощувач індиків в Україні. Підприємство забезпечує повний цикл виробництва м'яса індика. Продукція ТОВ «УПГ-Інвест» — це індичка українського виробництва, що виготовляється в екологічно чистих районах Прикарпаття, згідно сертифікатів ISO 9001, ISO 22000 та доставляється у точки продажу відповідно до міжнародних стандартів якості та безпеки. У 2019 році наша компанія завершила будівництво сучасного заводу по переробці м'яса птиці. За допомогою новітнього обладнання та висококваліфікованого персоналу, лінія переробки забезпечує потужність в обсязі 25 000 тон на рік. ТОВ "УПГ-Інвест" на протязі всього періоду своєї діяльності є надійним партнером для низки профільних компаній у сфері птахівництва та сільського господарства. Серед найвідоміших представників можна відзначити одного із провідних світових інкубаторів яєць індика — німецького виробника Moorgut Kartzfehn.

5. Аналіз показників фінансово-економічних діяльності ТОВ «УПГ-Інвест» виявив, що чистий дохід підприємства від реалізації продукції, робіт послуг за 2021-2023 рр. збільшився на 52,5%. Операційні доходи за досліджуваний період зростали значно повільнішими темпами, ніж операційні витрати. Фінансовий результат від операційної діяльності на підприємстві збільшився на 235,2 млн грн, або 120,4%. Чистий фінансовий результат підприємства всі роки дослідження – прибуток, величина якого збільшилась на 265,7 млн грн, або на 199,5%. Горизонтальний та вертикальний аналіз балансу підприємства виявив збільшення вартості майна на 65,4%, що свідчить про нарощування майнового потенціалу підприємства, при цьому темп приросту майна (65,4%) перевищив макроекономічний

показник рівня інфляції (5,1% у 2023 році). Частка грошей та їх еквівалентів в майні збільшилась до 30,7% на 28,2%, частка запасів в майні – до 15,0% на 1,2% за період дослідження. У результаті відбулося зростання реальної вартісної оцінки активів на 57,37%. Серед негативних результатів: вартість готової продукції і товарів збільшилася на 36 943 тис грн, або на 245,7%, їх частка в майні зросла з 1,5 до 3, %, що може свідчити про зниження ефективності маркетингової політики підприємства; збільшилась дебіторська заборгованість за розрахунками з бюджетом на 4255 тис грн, або на 6648,4%.

6. Оцінка фінансового стану ТОВ «УПГ-Інвест» виявила: у 2021 році баланс підприємства не був абсолютно ліквідним у зв'язку з нестачею високоліквідних оборотних активів, а в 2022-2023 роках спостерігався стан абсолютної ліквідності; коефіцієнт загальної ліквідності для підприємства збільшився до 7,868; коефіцієнт швидкої ліквідності зріс до 9,161, що свідчить про збільшення платіжних можливостей підприємства щодо сплати поточних зобов'язання за умови своєчасного проведення розрахунків з дебіторами; коефіцієнт абсолютної ліквідності збільшився до 3,808, що свідчить про зростання платоспроможності підприємства сплачувати борги негайно; за період дослідження коефіцієнт критичної ліквідності збільшився до значення до 3,947, коефіцієнт покриття запасів збільшився до 4,228. Це в межах нормативного значення, але коефіцієнт трохи зменшився порівняно з 2021 р. (на 6,5%). Підприємство всі роки дослідження має ознаки абсолютної фінансової стійкості. Зростання коефіцієнта забезпеченості запасів власними оборотними коштами з 2,866 до 3,157, а також надлишку власних оборотних коштів на 1 грн запасів з 1,866 до 2,157 грн свідчить про позитивну динаміку фінансової стійкості підприємства за критерієм достатності власних оборотних коштів для формування запасів і поточних біологічних активів.

7. Організацію бухгалтерського обліку на ТОВ «УПГ-Інвест» здійснює фінансово-плановий відділ на чолі з головним бухгалтером. На підприємстві діє Наказ про облікову політику від 4 січня 2022 року. Проте є необхідність внести в наказ окремі облікові зміни, що продиктовані воєнним станом. Документування злочинів, фіксація збитків, завданих аграріям і відшкодування їх стануть ключовим кроком для підтримки економічного відновлення аграрного сектору. У бухгалтерському обліку списання зруйнованих основних засобів на суму 42 накопиченої амортизації варто відобразити за дебетом 131 «Знос основних засобів» і кредитом 10 «Основні засоби», а на суму залишкової вартості за дебетом 976 «Списання необоротних активів» і кредитом 10 «Основні засоби». Списання знищених запасів відображається в бухгалтерському обліку за дебетом субрахунку 947 «Нестачі і втрати від псування цінностей» в кореспонденції з кредитом відповідного субрахунку запасів 203, 271 і т.д. Після фіксації інформації про завдану шкоду на державних ресурсах на суму завданих збитків підприємству необхідно відобразити заборгованість за дебетом субрахунку 375 «Розрахунки за відшкодуванням завданих збитків» і кредитом рахунку 69 «Доходи майбутніх періодів». Після отримання відшкодування завданих

збитків від російської федерації підприємство повинно буде визнати дохід за дебетом рахунку 69 «Доходи майбутніх періодів» та кредитом рахунку 716 «Відшкодування раніше списаних активів» чи рахунку 746 «Інші доходи». До встановлення судами чи іншими рішеннями справедливості вини російської федерації суми нестач і втрат, списані на витрати підприємства, відображаються одночасно на позабалансовому субрахунку 072 «Невідшкодовані нестачі та втрати від псування цінностей».

8. Облік фінансових результатів на ТОВ «УПГ-Інвест» ведеться на рахунку 79 «Фінансові результати» згідно з чинним планом рахунків. На рахунку 79 «Фінансові результати» закриваються рахунки класів 7 та 9, а саме списуються доходи та витрати підприємства. Своєю чергою, рахунок 79 «Фінансові результати» закривається на рахунку 44 «Нерозподілені прибутки (непокриті збитки)». Вся інформація про фінансовий результат відображається у річних та квартальних фінансових звітах підприємства. Найбільш змістовним звітом є звіт форми № 2 «Звіт про фінансові результати». Такі звіти підприємства є інформацією вільного доступу для потенційних партнерів підприємства, на основі яких вони можуть визначити рівень ліквідності, платоспроможності та фінансової стійкості підприємства та вирішити питання про подальшу співпрацю.

9. На підприємстві ТОВ «УПГ-Інвест» організація бухгалтерського обліку здійснюється автоматизовано з використанням програми «1С: Бухгалтерія 8.3», яка дозволяє забезпечити автоматизацію всіх ділянок бухгалтерського і податкового обліку. Також за допомогою даної програми здійснюється підготовка і формування фінансової, податкової та управлінської звітності. Проте, з початком повномасштабного вторгнення РФ в Україну багато підприємств та підприємців здійснюють заміну програмних продуктів, які мають так зване «російське походження». Проведений аналіз ряду українських програмних продуктів, їх характеристик дозволив запропонувати керівництву ТОВ «УПГ-Інвест» спробувати вітчизняні програми, які забезпечують автоматизацію бухгалтерського обліку. Найбільш збалансованим і готовим рішенням для середнього бізнесу виглядає програмний комплекс «Майстер: Бухгалтерія». Забезпечений базовий функціонал за всіма ділянками бухгалтерського обліку. Конфігурація «MASTER:Агро» – програмний продукт для ведення обліку агропідприємств, створений для українського ринку та відповідає чинному законодавству України. Доступний у хмарному та стаціонарному рішеннях. Дану конфігурацію слід налаштувати та адаптувати під роботу досліджуваного підприємства, оскільки головний напрям його роботи – це птахівництво. А, отже, робочий план рахунків, довідники, параметри облікової політики, форми документів та бухгалтерських і управлінських звітів потрібно налаштувати. Також слід подбати про навчання роботи з новою програмою для своїх працівників. Як показує практика, наприклад бухгалтер, що добре знає якусь конфігурацію продуктів 1С/BAS не завжди готовий вивчати новий продукт. Ще й буде всіляко доводити керівнику, що «програма нормально не

працює». Тож, саме правильно організувавши процес впровадження, можна відносно безболісно і швидко відмовитися від продуктів 1С/BAS.

10. Аналіз діяльності аграрних підприємств за 2018-2022 рр. виявив, що рентабельність операційної діяльності підприємств у сфері рослинництва була вищою за той же показник у сфері тваринництва, що пояснюється більш ефективною ціновою політикою та більшими обсягами виробленої продукції. Це дозволило покривати постійні витрати, які є незалежні від обсягу діяльності. У 2022 р. відбулося зниження всіх показників діяльності сільськогосподарських підприємств, що обумовлено воєнним станом у країні. Зокрема, обсяг виробництва знизився на 21,4% через зменшення обсягів виробництва у сфері рослинництва на 26,3% і в результаті зменшення обсягів виробництва в іншій діяльності в аграрній сфері – на 32,9%. У сфері тваринництва обсяг виробництва продукції у 2022 р. зріс на 2,5%. Діяльність сільськогосподарських підприємств була прибутковою, і власні джерела фінансування були наявними протягом 2018–2022 рр. Однак, воєнний стан в Україні не міг не вплинути на фінансовий стан аграрних підприємств. На кінець 2022 року частка прибуткових підприємств скоротилась до 79,0% з фінансовим результатом 123163,1 млн грн. Наявність власних фінансових ресурсів не є достатньою для розширеного розвитку та інвестицій, що потребує пошуку зовнішніх джерел фінансування.

11. Проведений аналіз фінансових результатів від операційної діяльності показав, що операційні доходи підприємства включають чистий дохід від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг) та інші доходи від операційної діяльності. Чистий дохід підприємства від операційної діяльності збільшився за роки дослідження на 569673 тис. грн (або 52,5%). У структурі доходів підприємства операційні мають найвищу частку. Це 98,0% у 2023 році. Підприємство отримує доходи від фінансової діяльності, які зросли за період дослідження на 10,3% та інші доходи, які поступово збільшуються, однак їх частка в загальному доході залишається невисокою – 1,7%. Витрати підприємства збільшились за період дослідження на 39,2%.

12. Аналіз динаміки та структури фінансових результатів підприємства дає можливість наочно побачити ефективність діяльності підприємства. Дослідження показали, що валова рентабельність підприємства поступово збільшувалась і у 2023 р. становила 30,23%. Рентабельність продукції дещо нижча, але теж збільшилась до 20,03%. Операційна рентабельність на підприємстві у 2023 р. становила 26,04%, чиста рентабельність – 24,12%. Рентабельність за чистим прибутком має тенденцію до збільшення, порівняно з 2021 р. – на 11,83 пункти. Тобто, кожна гривня продажу принесла на 11,83 копійки чистого прибутку більше. Дослідження дебіторської заборгованості підприємства на кінець року у порівнянні з чистим доходом від реалізації продукції, робіт, послуг показав, що залишок дебіторської заборгованості у балансі підприємства на кінець аналізованих років коливався у межах від 362 876 до 199 566 тис грн і значно зменшився. Такі результати дають змогу стверджувати про якісний склад фінансових

результатів, отриманий дохід від реалізації реально конвертується у грошові кошти шляхом погашення дебіторської заборгованості.

13. Для ефективного визначення фінансових результатів аграрних підприємств та коректного облікового відображення використання прибутку необхідно постійно враховувати сучасні вимоги чинних положень, стандартів, нормативів, законів та їх зміни. Необхідно зазначити, що при складанні фінансової звітності потрібно враховувати вплив війни. У примітках, до неї необхідно охарактеризувати ризики та загрози, які можуть призвести до негативних відхилень від прогнозів на перспективу. Насамперед, йдеться про безперервність діяльності, але й інших сфер обліку. Зокрема, це бухгалтерські оцінки; справедлива вартість; зменшення корисності активів; оцінка очікуваних кредитних збитків; облік хеджування; вплив на контракти; обтяжливі контракти; інше.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

- 1 Загроза продовольчій безпеці світу / Міністерство закордонних справ України. 2023. 23 листоп. URL: <https://mfa.gov.ua/zagroza-prodovolchij-bezpeci-svitu> (дата звернення: 15.07.2024).
- 2 На розмінованих землях України вже можна виростити 1 млн т зерна / Прес-служба Апарату Верховної Ради України. 2024. 17 січ. URL: https://www.rada.gov.ua/news/news_kom/245689.html (дата звернення: 16.07.2024).
- 3 Звіт про прямі збитки інфраструктури та непрямі втрати економіки від руйнувань внаслідок військової агресії Росії проти України станом на червень 2023 року. KSE. Липень 2023. URL: https://kse.ua/wpcontent/uploads/2023/09/June_Damages_UKR_Report.pdf (дата звернення: 17.07.2024).
- 4 Україна цьогоріч збільшила експорт агропродукції на 15% – УКАБ. Укрінформ. 2023. 30 груд. URL: <https://www.ukrinform.ua/rubric-economy/3806895-ukraina-cogoric-zbilsila-eksport-agroprodukcii-na-15-ukab.html> (дата звернення: 18.07.2024).
- 5 Абрамова О.С. Крапівіна Ю.В. Формування фінансових результатів суб'єктів господарювання. *Економіка і суспільство*. 2017. Вип. 13. С. 1290-1296.
- 6 Гуцаленко Л.В., Мулик Т.О. Адаптація фінансових результатів діяльності аграрних підприємств України до МСФЗ. *Облік і фінанси АПК*. 2012. №2. С. 30-33.
- 7 Добрунік Т.П. Особливості управління фінансовими результатами аграрних підприємств. *Економічний вісник Запорізької державної інженерної академії*. 2016. Вип. 5-1. С. 76-83.
- 8 Мелень О.В., Майструк О.Д. Дослідження та аналіз організації обліку фінансових результатів. *Економіка і суспільство*. 2017. Вип. 13. С. 1385-1390.
- 9 Назаренко О.В., Лукаш Р.В. Фінансові результати: сутність та особливості організації бухгалтерського обліку. *ІНВЕСТиції: практика та досвід*. 2018. №22. С. 19-25.
- 10 Подолянчук О.А., Гудзенко Н.М., Коваль Н.І. Фінансова звітність в умовах воєнного стану. *Агросвіт*. 2023. №13. С. 21-29.
- 11 Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні: Закон України від 16.07.1999 р. №996-XIV. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/996-14#Text> (дата звернення: 20.07.2024).
- 12 Національне Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 1 «Загальні вимоги до фінансової звітності» (затверджене Наказом МФУ України), № 73 від 7 лютого 2013 р. URL: <http://rada.gov.ua>. (дата звернення: 20.07.2024).

13 Міжнародні стандарти фінансової звітності. Офіційний сайт Міністерства фінансів України. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/929_025#Text (дата звернення: 20.07.2024).

14 Качула С.В., Буштін А.А. Особливості формування доходів та прибутку сільськогосподарських підприємств. *Агросвіт*. 2021. №21-22. С. 57-62.

15 Podoliancuk O. Accounting and taxation of the activity results of enterprises. *Theoretical and practical aspects of the development of modern scientific research*: Scientific monograph. Part 1. Riga, Latvia: Baltija Publishing, 2022. P. 222-243.

16 Національне положення (стандарт) бухгалтерського обліку 30 «Біологічні активи»: Наказ Міністерства фінансів України №790 від 18.11.20025 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1456-05#Text> (дата звернення: 20.07.2024).

17 Фальченко О.О., Яцина В.В., Кочетова Т.І. Особливості формування фінансових результатів сільськогосподарського підприємства. *Вісник НТУ «ХПИ»*. 2021. №2. С. 32-36.

18 Інструкція про застосування плану рахунків бухгалтерського обліку активів, капіталу, зобов'язань і господарських операцій підприємств та організацій: Наказ Міністерства фінансів України від 30.11.1999 р. № 291. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0893-99#Text> (дата звернення: 30.05.2024).

19 Національне Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 15 «Дохід», затверджено наказом Міністерства фінансів України 29.11.99 р. № 290. Зареєстровано в Міністерстві юстиції України 14.12.99 р. за №860/4153 URL. <http://www.minfin.gov.ua> (дата звернення: 24.07.2024).

20 Національне положення (стандарт) бухгалтерського обліку 16 «Витрати» : Наказ Міністерства фінансів України від 31 грудня 1999 р. № 318/ Міністерство фінансів України. URL: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0027-00> (дата звернення: 24.07.2024)

21 Національне положення (стандарт) бухгалтерського обліку 6 «Виправлення помилок і зміни у фінансових звітах» : Наказ Міністерства фінансів України від 28 травня 1999 р. № 137 / Міністерство фінансів України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0392-99#Text> (дата звернення: 24.07.2024)

22 Документування витрат аграрних підприємств внаслідок військової агресії росії проти України: практичні рекомендації зі зразками документів. 2022. URL: https://agro.dn.gov.ua/downloads/2022/10/Dokumentuvannya_vtrat_agrariyiv_praktychni_rekomendatsiyi_iz_zrazkami.pdf (дата звернення: 30.07.2024).

23 Кодекс цивільного захисту України: Закон України від 02.04.2012 № 10294. URL: <https://ips.ligazakon.net/document/JF7XY00A> (дата звернення: 30.07.2024).

24 Про затвердження Порядку визначення шкоди та збитків, завданих Україні внаслідок збройної агресії Російської Федерації: Постанова Кабінету Міністрів України від 20.03.2022 р. №326. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/326-2022-%D0%BF> (дата звернення: 30.07.2024).

25 Методичні рекомендації з фіксування прямої шкоди, завданої сільськогосподарським підприємствам внаслідок збройної агресії російської федерації. 2022. URL: <https://iaf.kiev.ua/features/metodyky-i-recomendatsii/76metodrekomendatsiyi-z-fiksatsiyi-shkody-vnaslidok-boyovykh-diy> (дата звернення: 30.07.2024).

26 Жук В., Бездушна Ю., Попко Є. Амортизація активів підприємств у воєнний час. *Облік і фінанси* № 1(95). 2022. С. 6-12.

27 Про фінансові послуги та фінансові компанії» : Закон України від 14.12.2021 № 1953-IX. *Відомості Верховної Ради (ВВР)*, 2023, № 3-4, ст.10 URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1953-20#Text> (дата звернення: 31.07.2024).

28 Сайт ISpro. URL: <https://ispro.ua/> (дата звернення: 01.08.2024).

29 Сайт SOFTPRO GLOBAL URL: <https://softpro-global.ua/> (дата звернення: 01.08.2024).

30 Сайт Codejig. Управління компанією онлайн. URL: <https://www.codejig.com/uk/erp/> (дата звернення: 02.08.2024).

31 Сайт Bookkeeper, URL: <https://bookkeeper.kiev.ua/> (дата звернення: 02.08.2024).

32 Сайт MASTER. URL: <https://masterbuh.com/> (дата звернення: 03.08.2024).

33 ТОП 10 українських програм бухгалтерського обліку на заміну 1С та BAS. *ONE Service Consulting*. URL: <https://www.oneservice-consulting.com/top-10-program-bukhgalterskogo-obliku-na-zaminu-1s-chi-bas> (дата звернення: 05.08.2024).

34 Адамик О.В. Автоматизація бухгалтерського обліку у кількох стандартах. *Стан і перспективи розвитку обліково-інформаційної системи в Україні*: матеріали II Міжнар. наук.-практ. конф., 29 – 30 листопада 2022 р. Тернопіль: ТНЕУ, 2022. С. 3 – 5.

35 Попович П. Я. Економічний аналіз діяльності суб'єктів господарювання : підручник. [3-тє вид., переробл. і доповн.]. К. : Знання, 2018. 630 с.

36 Кобилецький В. Р., Відносні показники ліквідності і платоспроможності. *Financial Analysis online*. URL: <https://analizua.com/metodyka-rozrakhunku/102-vidnosni-pokaznyky-likvidnosti> (дата звернення: 14.08.2024)

37 Івахненко В.М. Курс економічного аналізу: Навчальний посібник. 3-тє вид., перероб. і доп. К.: Знання-Прес, 2019. 190 с.

38 Економічний аналіз: Навчальний посібник для студентів вищих навчальних закладів спеціальності 7.050106 “Облік і аудит”. За ред. проф. Ф.Ф. Бутинця. Житомир: ПП “Рута”, 2018. 680 с.

39. Аналіз господарської діяльності: Опорний конспект лекцій. Укл. Барабаш Н. К.: КНТЕУ, 2019. 252 с.

40. Господарський кодекс України від 16.01.2003 р. № 436 IV, зі змінами. URL: http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/436_15 (дата звернення: 28.09.2024)

41. Карпенко Є.А., Карпенко О.В., Мілька А.І. Перспективи розвитку бухгалтерського обліку, аналізу та аудиту в умовах інноваційних інформаційних технологій: монографія. Полтава : ПУЕТ, 2021. 410 с.

42. Ігнатенко М.М., Мармуль Л.О., Леваєва Л.Ю., Романюк І.А. Ідентифікація сільськогосподарських обслуговуючих кооперативів у сукупності форм організації діяльності на селі. *Агросвіт*. 2019. № 17. С. 3 – 7.

43. Ігнатенко М. Здійснення автоматизації бухгалтерського обліку аграрних підприємств на засадах впровадження нових програмних продуктів і моделей. *Аграрна економіка*. 2019. №42. URL: <https://economicbulletin.com/index.php/journal/article/view/555/580> (дата звернення: 28.09.2024)

44. Податковий кодекс України, № 2755-VI від 2 грудня 2010 р. URL: <http://zakon.rada.gov.ua>. (дата звернення: 24.09.2024).

45. Ігнатенко М.М., Сарапіна О.А. Вплив автоматизації обліку та фінансової звітності на безпеку підприємств. *Економічний вісник університету*. 2018. Вип. (1)38. С. 47 – 53.

46. Рожко О., Ткаченко Н., Коваленко Ю. Науково методичний підхід до бюджетного стратегування за допомогою застосування програмно цільового методу. *Financial and Credit Activity Problems of Theory and Practice*, 2021. № 2 (33), С. 335 – 344.

47. Мармуль Л.О., Коваленко І.В. Державне регулювання ІНВЕСТИЦІЙНОЇ діяльності переробних підприємств агропромислового комплексу. *Економіка АПК*. 2008. № 12. С. 62 – 69.

48. Ігнатенко М. М., Новак Н. П. Нові вимоги нормативно законодавчого забезпечення обліку, оцінки та оподаткування використання земельних ресурсів. *Економіка та держава*. 2018. № 2. С. 4 – 6.

49. Коцупатрий М. Удосконалення та підвищення ефективності аудиту податкової звітності в аграрних підприємствах. *Економічний вісник університету*. 2019. Вип. 41. С. 15—21.

50. Ihnatenko M., Antoshkin V., Krukovska O., Malyshko V., Marmul L. Social Investments as the Highest Manifestation of Implementation of Social Responsibility of the Companies of Agribusiness. *International Journal of Recent Technology and Engineering (IJRTE)*, vol. 8, Is.3, 2019. Pp. 7124—7132.

51. Сақун А., Пристемський О. Аргументування ролі облікової політики як системоутворюючого інструменту в бухгалтерському просторі

підприємництва. Scienti fic Collection "InterConf+". 2023. Vol. 30 (143). Pp. 80—90.

52. Бутинець Ф.Ф., Драбаніч А.В. Інтегрований облік як засіб управління підприємством. *Бухгалтерський облік, аналіз та аудит: проблеми теорії, методології, організації*. 2016. №2. С. 12 – 24.

53. Скрипник С., Лавров Р., Шепель І. Облік і оподаткування суб'єктів малого підприємництва. *Економіка та суспільство*, 2023. №52. URL: <https://economyandsociety.in.ua/index.php/journal/article/view/2875> (дата звернення: 28.09.2024).

54. Маренич Т.Г. Документальне забезпечення записів у бухгалтерському обліку: аналіз новацій та напрями поліпшення. *Актуальні проблеми інноваційної економіки*. 2017. №1. С. 76 – 79.

55. Pakhucha E., Sievidova I., Babko N., Romaniuk I. et al. Investigating the impact of structural changes: the socio economic security framework. *European Journal of Sustainable Development*. 2023, vol. 12, Is. 1, Pp. 180 – 198.